kombed vanast ajast, kuid ka need, eriti kaks viimast, on pea kadumas. Pulmi peetakse harilikult 1—2 päeva, kuid vanad kombed on ununud. Samuti pole tarvitusel erilisi kombeid varrudel, ehk olgu siis ainult, et antakse hambaraha. Talgute pidamine on peale sõda tugevasti vähenenud, tehakse ainult harva linakiskumis-, sõnnikuveo- või rehepeksu-talguid. Noorte inimeste koosviibimis-kohiks on saanud seltside poolt korraldatud piduõhtud kui ka omavahelised koosviibimised, mida korraldatakse talviti taludes harilikult tantsuga. Pikknurmes ja Laeval käiakse kevadel ja suve hakul ka kiikede all koos.

Hariduse edendamise eest hoolitsevad rahvakoolid ja seltsid. Kihelkonna piires on ainult algkoolid; hariduse jätkamiseks kasutatakse Tartu keskkoole, kuhu pääsmine halbade liikimisolude tõttu raskendatud. Koolimajad on ammu ehitatud ja ei vasta mood-

Tundmatu foto.

62. joon. Laeva seltsimaja. Sindeltäisviilkatusega, tahutud palkidest ehitus. Ees — vöörus.

saile kooli tervishoiulisile nõudeile. Head ruumid on Puurmani kõrgemal algkoolil, Puurmani lossis, kus veevärk ja elekter sees. Haridustlisel alal mitte tähtsuseta pole ka seltside — Kursi Hariduse-, Laeva Laulu- ja Mängu- (62. joon.) ja Karskuseseltsi — tegevus, mis avaldub niihästi pidude, koosolekute ja näitemüükide korraldamises kui ka raamatukogude soetamises. Raamatukogud on nimelt Haridusseltsil (200 raam.), Karskuseseltsil (120 raam.) ja Õpetajate-ühingul (60 raam.). Viimasel ajal on eelnimetatud seltsidele veel rahvaraamatukogu-seltsid juurde tekkinud Pikknurmes ja Laeval. Loetakse eeskätt ilukirjandust. Raamatukogude tarvitajaina esineb kõige pealt noorsugu, kuna vanem põlv, kuuludes ajajärku, kus haridusliste huvide rahuldamine suurte raskustega seotud oli, raamatute vastu loid on ja vahest ainult ajalehte loeb, olgugi et kõik on kirjaoskajad. Ka majanduslise